**Europos Parlamentas**
2024-2029

**PRIIMTI TEKSTAI**

# P10_TA(2026)0078

## Rekomendacija dėl glaudesnio ES ir Kanados bendradarbiavimo atsižvelgiant į dabartines geopolitines aplinkybes, įskaitant grėsmes Kanados ekonominiam stabilumui ir suverenitetui

### 2026 m. kovo 11 d. Europos Parlamento rekomendacija Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl glaudesnio ES ir Kanados bendradarbiavimo atsižvelgiant į dabartines geopolitines aplinkybes, įskaitant grėsmes Kanados ekonominiam stabilumui ir suverenitetui (2025/2168(INI))

*Europos Parlamentas*,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos bei jos valstybių narių ir Kanados strateginės partnerystės susitarimą[1], pasirašytą 2016 m. spalio 30 d. ir laikinai taikomą nuo 2017 m. balandžio 1 d.,

– atsižvelgdamas į Kanados ir Europos Sąjungos bei jos valstybių narių išsamų ekonomikos ir prekybos susitarimą (IEPS)[2], kuris laikinai įsigaliojo 2017 m. rugsėjo 21 d.,

– atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 21 d. pradėtą ES ir Kanados strateginę partnerystę ypatingos svarbos žaliavų srityje,

– atsižvelgdamas į 2023 m. lapkričio 23 d. pradėtą įgyvendinti ES ir Kanados skaitmeninę partnerystę ir ES ir Kanados žaliąjį aljansą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 23 d. Briuselyje įvykusiame ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikime priimtą bendrą Europos Sąjungos ir Kanados vadovų pareiškimą „Ilgalaikė partnerystė, plataus užmojo darbotvarkė“,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 23 d. įvykusiame ES ir Kanados

---

1 OL L 329, 2016 12 3, p. 45, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2016/2118/oj.
2 OL L 11, 2017 1 14, p. 23, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2017/37/oj.

aukščiausiojo lygio susitikime pasirašytą Europos Sąjungos ir Kanados partnerystę saugumo ir gynybos srityje,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 25 d. NATO aukščiausiojo lygio susitikimo deklaraciją,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 26 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,

– atsižvelgdamas į 2025 m. birželio 17 d. paskelbtą ir 2025 m. spalio 31 d. pradėtą įgyvendini Kanados vadovaujamą G7 iniciatyvą – Ypatingos svarbos naudingųjų iškasenų gavybos aljansą,

– atsižvelgdamas į 2025 m. lapkričio 12 d. bendrą deklaraciją, priimtą po ketvirtojo Kanados ir ES jungtinio ministrų komiteto posėdžio,

– atsižvelgdamas į 2007 m. rugsėjo 13 d. priimtą JT deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių,

– atsižvelgdamas į Kunmingo ir Monrealio pasaulinę biologinės įvairovės strategiją pagal Biologinės įvairovės konvenciją,

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. lapkričio 26 d. rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai dėl ES diplomatinės strategijos ir geopolitinio bendradarbiavimo Arktyje,

– atsižvelgdamas į savo Darbo tvarkos taisyklių 121 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Tarptautinės prekybos komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto pranešimą (A10-0035/2026),

A. kadangi geopolitinėmis aplinkybėmis, kai vyksta įtemptos galių lenktynės, vyrauja politinis nepastovumas, pasaulinės tiekimo grandinės yra suskaidytos, didėja protekcionizmas, prekyba suginklinama, matomas pažeidžiamumas ekonominio saugumo srityje ir spartėja klimato kaita, ES turi stiprinti bendradarbiavimą su panašiai mąstančiais partneriais, pvz., Kanada; kadangi ES ir Kanada yra abi vis labiau suinteresuotos stiprinti savo bendradarbiavimą, ekonominius ryšius ir puoselėti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę tvarką ir laikosi bendrų pozicijų dėl beveik visų pasaulio regionų; kadangi ES nuolat išliko patikima ir lojali Kanados sąjungininkė;

B. kadangi ES ir Kanada yra strateginės partnerės, kurias vienija įsitikinimas, kad demokratija, teisinė valstybė, žmogaus teisės ir daugiašalis bendradarbiavimas, ypač saugumo ir prekybos srityse, Kanados ir Europos visuomenei ir tarptautinei bendruomenei teikia naudos, todėl pasauliniai bendraminčių partnerių aljansai juos turėtų ginti;

C. kadangi ES ir Kanados partnerystė yra itin svarbi siekiant ginti ir puoselėti daugiašališkumą ir demokratiją visame pasaulyje tuo metu, kai šiems ilgalaikiams principams ir laimėjimams kylanti grėsmė nuolat didėja; kadangi Kanada ir visos ES valstybės narės yra Branduolinio ginklo neplatinimo sutarties šalys;

D. kadangi ES ir Kanada jau seniai bendradarbiauja Pasaulio prekybos organizacijoje (PPO) ir yra įsipareigojusios dirbti kartu, kad būtų galima stabilizuoti ir stiprinti taisyklėmis grindžiamą tarptautinę prekybos sistemą (o jos egzistencijai šiuo metu kyla pavojus), modernizuoti PPO ir atgaivinti jos ginčų sprendimo sistemą, be kita ko, pasinaudojant daugiašaliu laikinuoju susitarimu dėl apeliacinio arbitražo;

E. kadangi veiksmingas ES ir Kanados bendradarbiavimas, grindžiamas bendra lyderyste ir atsakomybe, yra labai svarbus norint įveikti pasaulines problemas, pvz., susijusias su Rusijos karu prieš Ukrainą, Rusijos hibridiniu karu prieš demokratines visuomenes, geopolitine konkurencija Arktyje, vis ryžtingesniais Kinijos veiksmais ir ekonomine prievarta už tarptautiniu mastu nustatytų sistemų ribų, didesniu JAV užsienio politikos nepastovumu, klimato kaita ir padėtimi Artimuosiuose Rytuose;

F. kadangi ES ir Kanados bendradarbiavimas pagal esamą sistemą yra labai svarbus siekiant išsaugoti ir didinti abiejų šalių gerovę; kadangi šio itin svarbaus bendradarbiavimo pavyzdžiai apima prekybos ir ekonominį bendradarbiavimą, taip pat bendrus užmojus įveikti iššūkius, kaip antai susijusius su žaliąja ir skaitmenine pertvarka, dirbtiniu intelektu (DI) ir kitomis besiformuojančiomis technologijomis, saugumu, įskaitant karinį bendradarbiavimą, kova su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu, taip pat infrastruktūra, energetika, sveikata ir apsirūpinimo maistu saugumu;

G. kadangi 2025 m. gruodžio 1 d. Kanada ir ES sėkmingai užbaigė derybas dėl susitarimo dėl Kanados dalyvavimo Europos saugumo veiksmų (SAFE) programoje, remdamosi savo saugumo ir gynybos partneryste, pasirašyta 2025 m. birželio mėn. ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikime;

H. kadangi IEPS poveikis vertinamas teigiamai: ES ir Kanados prekyba prekėmis ir paslaugomis gerokai padidėjo – maždaug 63 proc. ir pasiekė 75,6 mlrd. EUR, panaikinta 99 proc. tarifų eilučių, ir tai turėjo teigiamą tiesioginį poveikį mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ) tiek ES, tiek Kanadoje, nes dvišalėje prekyboje dalyvauja vis daugiau MVĮ; kadangi pradiniai nuogąstavimai dėl Europos rinkos užtvindymo Kanados jautiena nepasitvirtino: 2023 m. išnaudota tik apie 2 proc. pagal IEPS nustatytos metinės jautienos kvotos;

I. kadangi kai kuriose srityse, pvz., bendradarbiavimo reglamentavimo srityje, taip pat prekybos ir darnaus vystymosi skyriaus ir skaidrios

prieigos prie išsamių viešųjų pirkimų duomenų srityse vis dar kyla sunkumų užtikrinant IEPS vykdymą[3];

J. kadangi IEPS e. prekybos, prekybos ir darnaus vystymosi skyriai ir nuostata dėl investuotojų apsaugos yra pasenę ir neatspindi dabartinės Komisijos politikos; kadangi Kanados vyriausybė pateikė pasiūlymų, kaip pagerinti IEPS prekybos ir darnaus vystymosi nuostatų vykdymo užtikrinimą;

K. kadangi IEPS numatyta sukurti reglamentuojamų profesijų, pvz., architektų, apskaitininkų ir inžinierių, kvalifikacijų abipusio pripažinimo sistemą;

L. kadangi Kanados čiabuvių tautos turi nepakeičiamų tradicinių žinių, veikia kaip pagrindinės ekosistemų sergėtojos ir jau dabar patiria neproporcingą klimato kaitos, socialinės ir ekonominės marginalizacijos ir aplinkos būklės blogėjimo poveikį; kadangi Kanada ir ES patvirtino Jungtinių Tautų deklaraciją dėl čiabuvių tautų teisių, įskaitant įsipareigojimą sąžiningai konsultuotis ir bendradarbiauti su čiabuvių tautomis siekiant gauti jų laisvą, išankstinį ir informacija pagrįstą sutikimą prieš patvirtinant bet kokį projektą, darantį poveikį jų žemėms, teritorijoms ar ištekliams;

M. kadangi Kanada savo įsipareigojimu teikti ilgalaikę paramą Ukrainai ir tvirta lyderyste pirmininkaujant G7 įrodė esanti strateginė ES partnerė ir patikima NATO sąjungininkė;

N. kadangi turi būti pasinaudota visomis esamų ES ir Kanados bendradarbiavimo priemonių galimybėmis ir labai sustiprinta ES ir Kanados partnerystė, kad ES ir Kanada kartu galėtų priešintis Rusijos karui prieš Ukrainą, geopolitinių veikėjų revizionizmui, hibridinio karo kampanijų prieš demokratines visuomenes eskalavimui, klimato kaitai ir įveikti pasaulinės prekybos tvarkai kylančius iššūkius;

1. rekomenduoja Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai:

***ES ir Kanados partnerystė: institucinė sistema***

a) pasinaudoti šiuo tarptautinės tvarkos skilimo ir bendrų iššūkių momentu kaip galimybe visapusiškai išnaudoti ES ir Kanados strateginės partnerystės galimybes ir pakylėti santykius į naują

---

[3] Europos Komisija, Prekybos ir ekonominio saugumo generalinis direktoratas ir kt., Study in support of an ex-post evaluation of the Comprehensive Economic and Trade Agreement (CETA) between the EU and its Member States and Canada – Final report – Annexes, Publications Office of the European Union, 2025 m., https://data.europa.eu/doi/10.2781/9705637.

lygmenį siekiant bendrų interesų ir vertybių sparčiai kintančioje pasaulinėje aplinkoje;

b) dėti kuo daugiau pastangų, kad būtų greitai įgyvendintos 2025 m. birželio 23 d. ES ir Kanados aukščiausiojo lygio susitikimo išvados, imantis konkrečių veiksmų, kad būtų padaryta apčiuopiama pažanga bendrame pareiškime ir saugumo ir gynybos partnerystėje nurodytose srityse, be kita ko, remiantis Kanados, kaip vienintelės ne Europos šalies, dalyvavimu programoje SAFE, kad pasaulyje, kuriame didėja galių lenktynės, būtų užmegztas kuo glaudesnis bendradarbiavimas gynybos srityje;

c) intensyvinti daugiapakopius dialogus, įskaitant aukščiausiojo lygio susitikimus ir bendras iniciatyvas, pavyzdžiui, prekybos ir investicijų misijas, taip pat ilgalaikio bendradarbiavimo formatus darbiniu lygmeniu, paskiriant specialius projektų pareigūnus įvairioms darbo kryptims, kad būtų sustiprintas bendradarbiavimas ir rasti Kanados ir ES strateginio bendradarbiavimo būdai kartu įveikiant pasaulinius iššūkius, pavyzdžiui, dirbtinio intelekto, energetikos, klimato kaitos ir kibernetinio saugumo srityse, ypač šiuo metu, kai taisyklėmis grindžiamai tarptautinei tvarkai daromas vis didesnis spaudimas; užtikrinti, kad į šiuos dialogus prireikus būtų įtraukta pilietinė visuomenė ir suinteresuotieji subjektai ekspertai;

d) remti svarbesnį parlamentinio dialogo vaidmenį strateginėje partnerystėje ir užtikrinti reguliarius dvišalius parlamentinius mainus ir bendradarbiavimą svarbiausiais klausimais;

e) pažymėti, kad Kanada Europos Taryboje turi teisinio stebėtojo statusą; raginti stiprinti bendradarbiavimą parlamentiniu lygmeniu ir paraginti Europos Tarybą reguliariai kviesti Kanadą į tarpparlamentinius susitikimus stebėtojo teisėmis;

***Bendradarbiavimas užsienio ir saugumo politikos srityje***

f) stiprinti bendradarbiavimą su Kanada reaguojant į grėsmes mūsų visuomenių saugumui, pvz., į Rusijos karą prieš Ukrainą, hibridinius išpuolius, terorizmą ir kišimąsi į demokratines visuomenes abiejose Atlanto pusėse, Kinijos atkaklumą ir ekonominę prievartą, JAV pasitraukimą iš taisyklėmis grindžiamos tarptautinės tvarkos, klimato kaitos padarinius, su dirbtiniu intelektu, kibernetiniu saugumu susijusius iššūkius ir padėtį Artimuosiuose Rytuose, nes visa tai kelia pavojų mūsų visuomenių socialinei sanglaudai;

g) pabrėžti, kad reikia dėti bendras pastangas ir prisiimti abipusį įsipareigojimą skatinti taiką, saugumą, stabilumą ir atsparumą taikant holistinį požiūrį į gynybą kituose bendro intereso

regionuose, įskaitant artimiausias ES kaimynines šalis, visų pirma šalis kandidates ir Pietų Kaukazą;

h) nustatyti veiksmų gaires, kurios padėtų užtikrinti visapusišką pagal saugumo ir gynybos partnerystę prisiimtų įsipareigojimų įgyvendinimą laiku ir kurios suteiktų nuoseklų ir visapusišką politinį pagrindą dialogui ir bendradarbiavimui įvairiose su taika, saugumu ir gynyba susijusiose srityse, įskaitant atrinktas ES saugumo ir gynybos iniciatyvas, kuriomis papildomas šalių bendradarbiavimas NATO, pavyzdžiui, Europos saugumo veiksmų (SAFE) planą ir planą „ReArm Europe“ / Parengties užtikrinimas iki 2030 m.;

i) kuo labiau integruoti Kanadą į ES gynybos technologinę ir pramoninę bazę, siekiant padidinti abiejų šalių papildomumą ir ekonominį efektyvumą, be kita ko, integruojant karines ir pramonines tiekimo grandines ir derinant gynybos strategijas bei mokslinius tyrimus tokiose srityse kaip ledlaužių laivų statyba ir uostų eksploatavimas; primygtinai raginti ES ir Kanadą bendradarbiauti reguliuojant 5G diegimą, kad būtų laikomasi griežtų saugumo standartų; paraginti valstybes nares leisti Kanados įmonėms dalyvauti jų viešųjų pirkimų procesuose;

j) pripažinti Kanados nuolatinį įsipareigojimą ir karinį indėlį siekiant užtikrinti Europos saugumą, visų pirma jos vadovavimą NATO operacijai „Reassurance“ Latvijoje, narystę Tarptautinėje kovos su „Da’esh“ koalicijoje, NATO pajėgumų stiprinimo iniciatyvas Artimuosiuose Rytuose ir Dronų koaliciją, ir skatinti tolesnį bendradarbiavimą pagrindinėse srityse, kad būtų padidinta su dronais susijusi gamyba, užtikrinant sinergiją su ES pramonės ir technologijų iniciatyvomis; ragina bendradarbiaujant su Kanada įsteigti bendrus Europos bepiločių orlaivių ir kovos su bepiločiais orlaiviais pajėgumų mokymo centrus; pasiūlyti dvišalį susitarimą su Kanada dėl pajėgumų, susijusių su kovos su bepiločių orlaivių sistemomis priemonėmis (CUAS), saugios bendros gamybos ir technologijų perdavimo, juos bendrai plėtojant ir finansuojant;

k) remtis vertingu Kanados indėliu tiek į karinio mobilumo, tiek į „NetLogHubs“ projektus, vykdomus pagal ES nuolatinio struktūrizuoto bendradarbiavimo (PESCO) sistemą, taip pat Kanados ilgalaikiu indėliu vykdant bendros saugumo ir gynybos politikos (BSGP) civilines ir karines misijas; skatinti tolesnį bendradarbiavimą ir išplėsti Kanados dalyvavimą, įtraukiant papildomus PESCO projektus ir ES gynybos iniciatyvas;

l) peržiūrėti ir stiprinti bendradarbiavimą su Kanada siekiant kovoti su kibernetinėmis ir hibridinio karo grėsmėmis bei destabilizuojančia veikla, pvz. priešiškų valstybių skleidžiama dezinformacija arba kišimusi į rinkimus, be kita ko, ES šalyse

kandidatėse, kuri kelia didelę grėsmę mūsų visuomenės socialinei sanglaudai;

m) toliau didinti koordinavimą ir bendradarbiavimą tokiose svarbiose srityse kaip krizių valdymas, taikos palaikymas, karinis mobilumas, kibernetinis saugumas, kova su terorizmu, kosmoso saugumas, energetinis saugumas, dirbtinis intelektas ir besiformuojančios technologijos, įskaitant kvantinę kompiuteriją, siekiant bendrai plėtoti pagrindinius pajėgumus;

n) toliau remtis tvirta ES ir Kanados parama Ukrainos suverenitetui, nepriklausomybei ir teritoriniam vientisumui, jų bendradarbiavimu ir bendru įsipareigojimu, visų pirma G7 ir norinčiųjų prisidėti koalicijos struktūroje, siekiant teikti ilgalaikę politinę, karinę, finansinę ir humanitarinę pagalbą, *inter alia*, kartu dirbant siekiant sukurti tvirtą tarptautinį aljansą, kuris remtų imobilizuoto Rusijos valstybės turto naudojimą suteikiant reparacijų paskolą ir laikantis tarptautinės teisės, taip pat bendradarbiauti kuriant paramos Ukrainai teikėjų platformą ir nustatant pokario saugumo garantijas Ukrainai;

o) koordinuoti sankcijas Rusijai, siekti jos diplomatinės izoliacijos su Kanada ir kitais partneriais ir kartu ieškoti kitų būdų didinti spaudimą Rusijai;

p) bendradarbiauti su Kanada siekiant užtikrinti visišką atsakomybę už karo nusikaltimus ir kitus sunkius nusikaltimus, padarytus dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, be kita ko, remti Specialiojo tribunolo dėl agresijos nusikaltimo prieš Ukrainą įsteigimą;

q) toliau remtis koordinuota ES ir Kanados parama Moldovos Respublikos suverenumui, teritoriniam vientisumui ir atsparumui Rusijos Federacijos vykdomos tikslinės hibridinės veiklos ir Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą padarinių akivaizdoje;

r) skatinti Kanados valdžios institucijas kartu su ES tęsti ir stiprinti šalies dalyvavimą humanitarinėse ir demokratiją remiančiose iniciatyvose, visų pirma Baltarusijos atžvilgiu, be kita ko, teikiant didesnę paramą priemonėms, kuriomis sudaromos sąlygos teikti tikslinę, lanksčią ir veiksmingą pagalbą visame pasaulyje;

s) bendradarbiauti su Kanada siekiant kartu puoselėti mūsų bendrus santykius su Jungtinėmis Amerikos Valstijomis, nes tai labai svarbu tiek Kanados, tiek ES saugumui ir ekonomikai;

t) stiprinti ES ir Kanados koordinavimą, kad būtų sprendžiamos daugialypės problemos, kylančios dėl Kinijos augimo ir atkaklumo, įskaitant Vakarų Balkanuose;

u) glaudžiau bendradarbiauti su Kanada siekiant išlaikyti stabilumą Indijos ir Ramiojo vandenynų regione, remiantis ilgalaikiu Kanados buvimu regione ir suderinant atitinkamas Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono strategijas, kad būtų skatinamas laisvas, atviras, įtraukus ir taisyklėmis grindžiamas Indijos ir Ramiojo vandenynų regionas, be kita ko, bendradarbiaujant su regioniniais partneriais (pvz., Pietryčių Azijos valstybių asociacija, Japonija ir kt.) jūrų saugumo, junglumo ir tarptautinės teisės laikymosi Rytų ir Pietų Kinijos jūrose bei Taivano sąsiauryje srityse;

v) bendradarbiauti su Kanada siekiant teisingos ir ilgalaikės taikos Artimuosiuose Rytuose, laikantis tarptautinės teisės ir vedant derybas dėl dviejų valstybių sambūviu pagrįsto sprendimo; stiprinti bendradarbiavimą siekiant užtikrinti humanitarinės pagalbos teikimą Gazos civiliams gyventojams ir remti visas diplomatines ir operatyvines pastangas, kuriomis siekiama stiprinti visapusišką stabilumą regione, kartu užtikrinant, kad ateityje „Hamas“ neturės jokio vaidmens Gazoje; kovoti su piktavališkomis valstybėmis, pavyzdžiui, Iranu, kurios kelia grėsmę saugumui ir taikai regione; suvienyti pastangas siekiant remti taikų politinį pereinamąjį procesą ir visų bendruomenių apsaugą Sirijoje; bendradarbiauti su Kanada siekiant padėti Jordanijai ir Libanui, kurie labai kenčia nuo nestabilumo regione;

w) užmegzti du kartus per metus vykstantį dialogą užsienio politikos klausimais, kad būtų sudarytos sąlygos strateginiam bendradarbiavimui svarbiausiais prioritetiniais klausimais;

x) pabrėžti bendrą ES ir Kanados įsipareigojimą siekti pažangos įgyvendinant JT Moterų, taikos ir saugumo darbotvarkę, stiprinant dvišalį ir daugiašalį bendradarbiavimą; skatinti abi šalis plėtoti konkrečias bendras iniciatyvas, gebėjimų stiprinimo pastangas ir diplomatinius veiksmus, kuriais siekiama integruoti lyčių aspektą į taikos ir saugumo politiką;

y) toliau remti ES ir Kanados žaliąjį aljansą kaip bendrą įsipareigojimą imtis plataus užmojo aplinkos ir klimato politikos veiksmų pasaulinėje arenoje, įskaitant paramą visapusiškam Kunmingo ir Monrealio pasaulinės biologinės įvairovės strategijos ir Paryžiaus susitarimo tikslų ir uždavinių įgyvendinimui;

***Daugiašališkumo stiprinimas***

z) toliau stiprinti bendradarbiavimą su Kanada ir ginti daugiašališkumą, kad būtų bendrai reaguojama į atsirandančias ir pavojingas geopolitines realijas, darančias poveikį mūsų bendroms vertybėms, interesams ir saugumui, o taip pat ir mūsų

visuomenės socialinei sanglaudai;

aa) stiprinti ES ir Kanados tiek tarpusavio bendradarbiavimą daugiašaliuose forumuose, tiek už jų ribų koordinuojant pozicijas, derinant iniciatyvas ir bendradarbiaujant bendrų vertybių gynimo srityje;

ab) glaudžiai ir nuosekliai bendradarbiauti siekiant išsaugoti itin svarbų tarptautinių institucijų, pvz., Jungtinių Tautų (JT), Tarptautinio baudžiamojo teismo, PPO ir NATO, taip pat tarptautinių forumų, pvz., G7 ir G20, vaidmenį ir veikimą; šiuo atžvilgiu raginti Kanadą ir kitas panašiai mąstančias šalis toliau laikytis PPO normų palaikant dvišalius santykius ne tik su Jungtinėmis Valstijomis;

ac) koordinuoti pastangas, kad būtų įvykdyta ilgai laukta tarptautinių organizacijų, pavyzdžiui, JT ir PPO, reforma;

ad) intensyvinti bendradarbiavimą daugiašalėse skolinimo įstaigose ir didinti kapitalo rinkų sinergiją bei gebėjimų stiprinimą, be kita ko, gynybos finansavimo srityje;

***Bendradarbiavimas Arkties klausimais***

ae) pabrėžti strateginę Arkties regiono svarbą tiek ES, tiek Kanadai, atsižvelgiant į didėjančią jo geopolitinę, aplinkosauginę ir ekonominę svarbą; raginti ES ir Kanadą glaudžiau bendradarbiauti Arkties klausimais, be kita ko, tvarios ekonominės plėtros, laivybos laisvės ir jūrų saugumo, karinio bendradarbiavimo, mokslinių tyrimų ir aplinkos stebėsenos bei apsaugos srityse;

af) pareikšti susirūpinimą dėl Arkties militarizavimo, įskaitant Rusijos karinės infrastruktūros plėtrą ir didėjantį Kinijos strateginį dalyvavimą, ir bendradarbiauti su Kanada bei Jungtinėmis Valstijomis siekiant išsaugoti Arktį kaip taikos ir stabilumo regioną, pasitelkiant visas tinkamas technines ir teisines priemones, visų pirma JT jūrų teisės konvenciją;

ag) stiprinti daugiašalį Arkties valdymą su Kanada, įskaitant bendradarbiavimą Arkties taryboje ir NATO struktūroje, taip pat su valstybėmis stebėtojomis, kad būtų laikomasi tarptautinės teisės ir būtų užtikrinta jūrų laisvė ir konfliktų prevencija; skatinti ES ir Kanados vadovaujamas dialogo, reagavimo į krizes ir bendrų pratybų iniciatyvas;

ah) skatinti sukurti specialią ES ir Kanados bendradarbiavimo Arkties klausimais sistemą, numatant struktūrinius ES ir Kanados institucijų dialogus, kad būtų propaguojamas bendras informuotumas apie padėtį ir infrastruktūros apsauga, sprendžiamos klimato ir aplinkos problemos ir saugomi Arkties

bendruomenių ir čiabuvių tautų interesai, teisės ir paveldas;

ai) propaguoti įgalinančias politikos priemones, kuriomis būtų užtikrinama, kad Arkties čiabuvių tautos galėtų duoti laisvą, išankstinį ir informacija pagrįstą sutikimą dėl projektų, darančių poveikį jų žemėms, teritorijoms ar ištekliams; užmegzti struktūrinį dialogą su Kanada ekosistemų ir biologinės įvairovės apsaugos, tarptautinių aplinkos standartų įgyvendinimo, atsparios infrastruktūros, jūrų maršrutų saugumo ir čiabuvių žinių integravimo į sprendimų priėmimo procesą klausimais; skatinti glaudesnį bendradarbiavimą mokslo ir kultūros srityse, siekiant įgalinti čiabuvių tautas;

aj) stiprinti ES ir Kanados bendradarbiavimą Arkties saugumo srityje, be kita ko, bendrai stebint strateginius jūrų koridorius, kuriant bendras ankstyvojo perspėjimo sistemas ir grėsmių vertinimus, kovojant su hibridinėmis ir įprastinėmis grėsmėmis, pavyzdžiui, kibernetiniais išpuoliais, GPS kišimusi ir šešėlinio laivyno operacijomis, ir apsaugant ypatingos svarbos Arkties infrastruktūros objektus, įskaitant povandeninius kabelius, vamzdynus ir ryšių sistemas;

ak) rekomenduoja valstybėms narės apsvarstyti galimybę su Kanada rengti naujus PESCO projektus, pvz., susijusius su paieška ir gelbėjimu arba aplinkosauginiu atsaku, siekiant didinti BSGP pajėgumus Arkties regione; raginti ES ir Kanadą atlikti modeliavimo pratybas, kuriose daugiausia dėmesio būtų skiriama plačiam civilinės saugos mechanizmo įgyvendinimui Arktyje;

al) atnaujinti ES jūrų saugumo strategiją ir ES kosmoso politiką, kad kartu su strateginiais partneriais, pavyzdžiui, Kanada, būtų sprendžiami naujų galimybių ir iššūkių Arkties regione klausimai; bendradarbiaujant su Kanada įvertinti galimybę išplėsti esamų palydovinių programų taikymą, kad būtų patenkinti konkretūs Arkties regiono poreikiai, įskaitant geresnį programos „Copernicus“ naudojimą Arkties stebėsenai;

am) skatinti glaudų bendradarbiavimą su Kanada šviesolaidinės infrastruktūros plėtros srityje, kad būtų sukurti nauji skaitmeniniai koridoriai, kuriais taip pat būtų gerinamas Arkties bendruomenių junglumas ir remiamos geresnės sveikatos priežiūros bei socialinės paslaugos, būtų suteikta daugiau švietimo internetu galimybių ir geresnė prieiga prie pasaulio ekonomikos;

an) remti pastangas didinti atsparumą galimam spaudimui, kuris juntamas dėl intensyvėjančios Kinijos Liaudies Respublikos ir kitų subjektų, kurie neteikia pirmenybės tvariai, taisyklėmis grindžiamai naudingųjų iškasenų gavybai, veiklos; raginti

glaudžiau bendradarbiauti su Kanada ir raginti Strateginės komunikacijos Rytų kaimynystės šalyse darbo grupę stebėti įtakos kampanijas, nukreiptas prieš sprendimus dėl Arkties naudingųjų iškasenų gavybos;

ao) stiprinti bendradarbiavimą su Kanada kovojant su klimato kaitos poveikiu Arkčiai, stiprinti prisitaikymo strategijas, remti stebėsenos veiklą ir didinti investicijas į mokslinius tyrimus, transportą, skaitmeninę ir energetikos infrastruktūrą, kosmoso technologijas, tvarią laivybą, tvarią žaliavų gavybą ir perdirbimą, atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir kitą mažo anglies dioksido kiekio technologijų veiklą, turizmą ir bendrą atsparumą;

ap) skatinti bendras Arkties mokslinių tyrimų iniciatyvas su Kanada, užtikrinant, kad vykdant mokslinį bendradarbiavimą taip pat būtų atsižvelgiama į dvejopo naudojimo saugumo riziką; skatinti dalijimąsi atviraisiais duomenimis, klimato, aplinkos ir strateginių pokyčių stebėseną ir mokslinių tyrimų integravimą į politikos ir saugumo planavimą;

aq) glaudžiai bendradarbiauti su Kanada, be kita ko, tokiais kanalais kaip savanoriška koalicija, siekiant vieningai apsaugoti Grenlandijos autonomiją ir Grenlandijos žmonių savarankiškumą, atsižvelgiant į padidėjusį geopolitinį susidomėjimą Arktimi, kaip matyti iš D. Trumpo administracijos aneksijos retorikos ir ekonominės bei karinės prievartos prieš Grenlandiją bei Kinijos pareiškimo, kad ji yra „netoli Arkties esanti valstybė“; bendradarbiauti su Kanada siekiant užtikrinti, kad įgyvendinant infrastruktūros ir kasybos projektus Arktyje būtų taikomi aukšti aplinkos, socialiniai ir valdymo (ASV) standartai;

ar) stiprinti ES, Kanados, Danijos ir Grenlandijos bendradarbiavimą, remiantis istoriniu susitarimu taikiai išspręsti ilgalaikius ginčus dėl sienos; palankiai vertina tai, kad pasirašytas naujas Grenlandijos ir Kanados Nunavuto teritorijos žuvininkystės sektoriui skirtas susitarimo memorandumas;

***Prekyba prekėmis ir paslaugomis, skaitmeninė prekyba, investicijos ir ekonominis saugumas***

as) propaguoti IEPS teikiamą naudą valstybėse narėse ir ES, įskaitant, be kita ko, didesnes galimybes patekti į rinką, paprastesnę prekybą ir mažesnes administracines kliūtis MVĮ, visų pirma didinant išteklius, skiriamus kampanijoms, kuriomis siekiama didinti ES įmonių informuotumą apie prekybos galimybes; remtis teigiamais IEPS rezultatais siekiant jį visapusiškai įgyvendinti ir pasinaudoti visomis galimybėmis stiprinti prekybos ir investicijų ryšius su Kanada;

at) toliau skaidriai stiprinti bendradarbiavimą reguliavimo srityje ir

derinimą pasitelkiant IEPS protokolą dėl atitikties vertinimo rezultatų abipusio pripažinimo ir stiprinant darbą IEPS bendradarbiavimo reglamentavimo srityje forume;

au) nedelsiant pradėti derybas dėl plataus užmojo atskiro skaitmeninės prekybos susitarimo, kuris papildytų IEPS ir kuris neturėtų trukdyti įgyvendinti ES skaitmeninės srities *acquis* ar sumažinti būsimos bet kurios šalies politinės erdvės skaitmeninei sričiai reguliuoti; tokiu susitarimu turi būti visapusiškai laikomasi horizontaliųjų nuostatų dėl tarpvalstybinių duomenų srautų ir asmens duomenų apsaugos ES prekybos ir investicijų susitarimuose, užtikrinama aukšto lygio vartotojų apsauga internete ir nuspėjamos taisyklės verslo subjektams, taip pat stiprinamas dvišalis bendradarbiavimas skaitmeninės ekonomikos srityje, kad būtų suderinti standartai ir infrastruktūra, didinamas konkurencingumas, užtikrinamas bendradarbiavimas kibernetinio saugumo, dirbtinio intelekto (DI) bei kvantinių mokslinių tyrimų srityse ir sukuriamos naujos galimybės e. prekybos ir skaitmeninių paslaugų srityje, visų pirma MVĮ;

av) glaudžiai bendradarbiauti su Kanada siekiant užtikrinti griežtesnį vykdymo užtikrinimą, aiškesnį poveikio vertinimą ir geresnį reglamentavimo suderinimą, kiek tai susiję su IEPS prekybos ir darnaus vystymosi skyriaus įgyvendinimu, be kita ko, kovojant su priverčiamuoju darbu ir vaikų darbu bei apsvarstant Kanados Vyriausybės pasiūlymus stiprinti prekybos ir darnaus vystymosi nuostatų vykdymo užtikrinimą;

aw) glaudžiai bendradarbiauti su Kanada siekiant padidinti pilietinės visuomenės galimybes susipažinti su informacija ir tiesiogiai dalyvauti komitetų veikloje pagal IEPS tiek prieš kiekvieną atitinkamą specialiojo komiteto posėdį, tiek po jo;

ax) glaudžiai bendradarbiauti su Kanada siekiant pagal IEPS sukurti pagal lytį suskirstytų duomenų apie moterims priklausančių įmonių veiklos sektorius ir moterų prekybos veiklą rinkimo sistemą;

ay) toliau bendradarbiauti su Kanada siekiant nustatyti tinkamą priemonę ir konkrečią bendrą veiklą, kad čiabuvių tautoms būtų sudarytos palankesnės sąlygos naudotis IEPS, ir užtikrinti, kad jos gautų iš šio susitarimo naudos, su jomis būtų prasmingai konsultuojamasi ir jos įsitrauktų, be kita ko, užtikrinant jų laisvą, išankstinį ir informacija pagrįstą sutikimą dėl IEPS įgyvendinimo ir dėl strateginės partnerystės žaliavų srityje;

az) pripažinti, kad IEPS labai prisidėjo prie ES ir Kanados tiekimo grandinių įvairinimo ir atsparumo, taip pat prie Kanados kilmės svarbiausiųjų žaliavų importo į ES padidėjimo; palankiai vertinti

Ypatingos svarbos naudingųjų iškasenų gavybos aljansą – Kanados vadovaujamą G7 iniciatyvą, kuria siekiama įvairinti ir užtikrinti pasaulinę ypatingos svarbos naudingųjų iškasenų gavybą ir tiekimą; atkreipti dėmesį į tai, kad ES ir Kanados strategine partneryste žaliavų srityje skatinamas koordinavimas ir bendri veiksmai reaguojant į trečiųjų šalių nustatytus eksporto apribojimus ypatingos svarbos naudingosioms iškasenoms ir kitiems strategiškai svarbiems ištekliams, taip pat stiprinamas tiekimo grandinės saugumas ir ekonominis atsparumas; užtikrinti tolesnį bendrų projektų plėtojimą pagal ES ir Kanados strateginę partnerystę žaliavų srityje, be kita ko, stiprinant techninį ir mokslinį bendradarbiavimą ir didinant investicijas į infrastruktūrą, ir toliau stiprinti dialogą su Kanada pramonės politikos klausimu;

ba) skatinti bendradarbiavimą su Kanada kaip pagrindine partnere energetinio saugumo srityje ir raginti plėsti ES ir Kanados aukšto lygio dialogą energetikos klausimais, kad būtų parengti bendri veiksmai vandenilio, kitų tvarių mažo anglies dioksido kiekio technologijų, ypatingos svarbos energetikos infrastruktūros apsaugos ir tvarios prekybos energija srityse; tęsti esamą bendradarbiavimą branduolinių technologijų, įskaitant kurą ir kuro ciklo paslaugas, srityje, vedant derybas dėl atnaujinto ir išsamaus Kanados ir Euratomo bendradarbiavimo branduolinės energetikos srityje susitarimo;

bb) išnagrinėti galimą ES, Kanados ir kitų panašiai mąstančių geopolitinių subjektų ir regionų, pavyzdžiui, Lotynų Amerikos ir Indijos ir Ramiojo vandenynų regiono, bendradarbiavimą arba bendradarbiavimą pagal Visapusišką ir pažangų partnerystės abipus Ramiojo vandenyno susitarimą, siekiant skatinti prekybą, mažinti strateginę priklausomybę, visų pirma nuo Kinijos, didinti atsparumą, spręsti pasaulinės prekybos iššūkius, be kita ko, stiprinant plieno rinką, kad būtų kovojama su pasauliniais pertekliniais pajėgumais, ir sudaryti sąlygas taisyklėmis grindžiamai partnerių prekybai; šiuo atžvilgiu palankiai vertinti tai, kad pradėtos derybos dėl Kanados ir Indijos išsamaus ekonominės partnerystės susitarimo, taip pat tai, kad sudarytas ES ir Indijos laisvosios prekybos susitarimas;

bc) primygtinai raginti 10 valstybių narių, kurios dar neratifikavo IEPS, skubiai tai padaryti; pakartoti, kad svarbu taikyti IEPS visa apimtimi, nes tai būtų svarbus politinis signalas artėjant 10 metų laikino jo taikymo metinėms, kurios bus minimos 2027 m., ypač dabartinėmis geopolitinėmis aplinkybėmis, ir būtina sąlyga siekiant išnaudoti visą susitarimo ekonominį potencialą; pradėti bendradarbiauti su šiomis valstybėmis narėmis, siekiant nustatyti joms susirūpinimą keliančius klausimus;

***Pasauliniai pokyčiai***

bd) užtikrinti glaudų koordinavimą su Kanada siekiant padėti užpildyti esmines spragas, stiprinti daugiašales vystymosi sistemas, veikti kaip stipresnis atsvaras autoritariniams režimams ir kovoti su didėjančia jų įtaka pasaulyje, skatinti darnų vystymąsi, JT Darnaus vystymosi darbotvarkės iki 2030 m. ir darnaus vystymosi tikslų įgyvendinimą, taip pat įtraukias tarptautines partnerystes, ir toliau remti pilietinę visuomenę ir demokratinį atsparumą, be kita ko, visų pirma ES kaimyninėse šalyse ir ES šalyse kandidatėse;

be) kartu spręsti kylančias problemas, keliančias grėsmę pasauliniam vystymuisi, įskaitant Jungtinių Amerikos Valstijų tarptautinio vystymosi agentūros (USAID) išardymą ir JAV užsienio pagalbos sustabdymą;

***Švietimas, moksliniai tyrimai ir žmonių tarpusavio ryšiai***

bf) skubiai vykdyti tolesnę veiklą, susijusią su įsipareigojimu stiprinti bendradarbiavimą tokiose srityse kaip žmonių tarpusavio ryšiai, kultūra, jaunimas, parama įtraukiai politikai ir ES ir Kanados skaitmeninės partnerystės sistema;

bg) didinti visuomenės atsparumą pasinaudojant Kanados prisijungimu prie programos „Europos horizontas“, stiprinant bendradarbiavimą švietimo, mokslinių tyrimų, kultūros ir mokslinio bendradarbiavimo strateginėse srityse, sudarant palankesnes sąlygas studentų, jaunųjų verslininkų, tyrėjų bei investuotojų ir apskritai jaunimo transatlantiniam judumui darbo, studijų ir savanoriškos veiklos tikslais ir jį skatinant, taip pat toliau ieškant būdų žmonių tarpusavio ryšių ir studijų mainų galimybėms, remiantis programa „Erasmus+“ ir didinant informuotumą apie ES mėlynosios kortelės darbo jėgos judumo priemonę;

bh) glaudžiai bendradarbiauti su Kanada siekiant išplėsti reglamentuojamų profesijų tarpusavio pripažinimo aprėptį, apimant kitas profesijas, pvz., inžineriją ir apskaitą, po to, kai pagal IEPS[4] buvo priimtas architektų profesinių kvalifikacijų tarpusavio pripažinimo susitarimas;

***Demokratinio atsparumo ir lygybės skatinimas***

bi) bendradarbiauti su Kanada didinant demokratinį atsparumą

---

[4] 2024 m. spalio 10 d. Profesinių kvalifikacijų abipusio pripažinimo jungtinio komiteto sprendimas Nr. 1/2024, kuriuo išdėstomas susitarimas dėl architektų profesinių kvalifikacijų abipusio pripažinimo (OL L, 2024/2873, 2024 11 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/2873/oj).

visame pasaulyje, skatinant holistinį požiūrį į saugumą ir remiant laisvą žiniasklaidą, rinkimų sąžiningumą, socialinę sanglaudą ir pilietinę visuomenę pažeidžiamose demokratinėse valstybėse;

bj) stiprinti bendradarbiavimą socialinės žiniasklaidos ir didžiųjų technologijų įmonių reglamentavimo srityje, kartu stiprinant ES Skaitmeninių paslaugų akto[5] ir Skaitmeninių rinkų akto[6] teisės aktus;

bk) glaudžiai bendradarbiauti su Kanada siekiant plėtoti atsakingą DI valdymą pagal Pagrindų konvenciją dėl dirbtinio intelekto ir žmogaus teisių, demokratijos ir teisinės valstybės, kurią yra pasirašiusios ir ES, ir Kanada;

bl) skatinti bendradarbiavimą ir keitimąsi gerąja patirtimi siekiant bendrai skatinti marginalizuotų grupių lygybę ir įtrauktį ES, Kanadoje ir visame pasaulyje, remiantis tokiomis iniciatyvomis kaip ES lygybės sąjunga ir Kanados čiabuvių teisingumo strategija;

***Baigiamosios pastabos***

bm) toliau kurti tikrą strateginę partnerystę su Kanada, grindžiamą pasitikėjimu, bendrais principais bei vertybėmis, grindžiamais tarptautine teise ir demokratija;

bn) skatinti dalyvavimą bendradarbiavimo iniciatyvose ne tik su Kanados centrine valdžia, bet ir su jos provincijų ir miesto valdžios institucijomis bei kitomis atitinkamomis įstaigomis;

°

° °

2. paveda Pirmininkei perduoti šią rekomendaciją Tarybai, Komisijai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai.

---

5 2022 m. spalio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/2065 dėl bendrosios skaitmeninių paslaugų rinkos, kuriuo iš dalies keičiama Direktyva 2000/31/EB (Skaitmeninių paslaugų aktas) (OL L 277, 2022 10 27, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/2065/oj).

6 2022 m. rugsėjo 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1925 dėl atvirų konkurencijai ir sąžiningų skaitmeninio sektoriaus rinkų, kuriuo iš dalies keičiamos direktyvos (ES) 2019/1937 ir (ES) 2020/1828 (Skaitmeninių rinkų aktas) (OL L 265, 2022 10 12, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2022/1925/oj).